

Uitvoeringsnota Sport en Bewegen

9 juni 2016

INLICHTINGEN BIJ	Martine Helmstrijd / Birgit Felstau
SECTOR	Welzijn en Publiekszaken
AFDELING	Welzijn
TELEFOON	072 5356 717 / 728

INHOUD

1.	Samenvatting.....	1
2.	Inleiding	3
3.	Visie	3
4.	Trends	3
5.	Kaders startnotitie Sport en Bewegen.....	4
4.1	Gemeentelijke rol.....	4
5.2	Sportstimulering.....	5
5.3	Sportaanbod	6
5.4	Sportvoorzieningen.....	6
6.	Middelen.....	8
7.	Geraadpleegde nota's	8
8.	Bijlagen.....	9
8.1	Bijlage 1 Overzicht organisaties in onderlinge samenhang	9
8.2	Bijlage 2 Commentaar SportRaad op de voorliggende uitvoeringsnota	10

1. Samenvatting

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Partners	Wanneer?
<i>Kader 1: Wij verbinden organisaties en stimuleren onderlinge samenwerking.</i>	We brengen sportorganisaties en de SportRaad in contact met andere organisaties. Wij organiseren een 'dating' voor maatschappelijke organisaties	Buurtsportcoach, SportRaad, Sportverenigingen, Welzijnsorganisaties	Najaar 2016 bijeenkomst
<i>Kader 2: Jeugd/jongeren, ouderen en speciale doelgroepen (o.a. G-sport) zijn voor ons prioritaire doelgroepen als het gaat om sportstimulering.</i>	Stimuleren sport en bewegen voor mensen uit deze doelgroepen via de buurtsportcoach. We brengen dit onderwerp bij SportRaad en sportorganisaties onder de aandacht.	Buurtsportcoach, SportRaad, Sportverenigingen,	Doorlopend. Subsidieaanvragen vóór 1 mei indienen
<i>Kader 3: Wij zien een rol weggelegd voor maatschappelijke organisaties/partners als het gaat om het organiseren en uitvoeren van sport- en beweegaanbod</i>	Verbinden van vraag en aanbod via de buurtsportcoach	Buurtsportcoach, SportRaad, Welzijnsorganisaties, Sportverenigingen	Doorlopend.
<i>Kader 4: Sportvoorzieningen met een te lage bezettingsgraad, hoge kosten en weinig/geen perspectief hebben geen toekomst. Daarom stimuleren wij multifunctioneel gebruik, streven we naar privatisering van beheer, eigendom en onderhoud van sportvoorzieningen. Tot die tijd zijn wij terughoudend met grote investeringen in nieuwe technieken en/of voorzieningen.</i>	Uitwerken principe van de 'Open Club'. Mogelijk kan in de toekomst 1 gymzaal worden opgezegd door afname aantal schoolkinderen. Over het overdragen van het beheer van sportvelden worden gesprekken gevoerd met sportorganisaties. Exploitatie zwembad en beheertaken sporthal zijn overgedragen.	SportRaad buitensport-organisaties Sportservicepunt Langendijk, SRO Kennemerland,	Jaarlijks Juli 2016 voorstel in de raad, daarna organisatie van overdracht. Evaluaties eind 2016.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Partners	Wanneer?
<i>Kader 5: Wij streven naar subsidiering van sportverenigingen voor hetgeen zij doen en niet simpelweg omdat ze er zijn (van input naar output). Daarbij worden indirecte subsidies bij sportvoorzieningen afgebouwd en mogelijk ten gunste gebracht van directe subsidies voor sportstimulering.</i>	De indirecte subsidies zijn in beeld gebracht. Met de buitensportorganisaties 'wordt gesproken over het overdracht van het onderhoud van de sportvelden.	geen	Juli 2016 voorstel in de raad,
<i>De SportRaad Heiloo is een belangrijke gesprekspartner en klankbord voor de gemeente.</i>	Jaarlijks twee bestuurlijke en ambtelijke overleggen en contact met de buurtsportcoach en SRO. Ambtelijk contact bij problemen en voor ideeën	Buurtsportcoach, SportRaad	Op afspraak.
<i>Binnen onze eigen organisatie krijgt 'sport en bewegen' een plek binnen andere beleidsterreinen</i>	Contact met (andere dan) maatschappelijke beleidsvelden: gezondheid, jongeren, sociaal domein, ruimtelijke ordening etc. Verbinding met Appeltje/Eitje	Collega's afdeling Welzijn en VROM	Regelmatig en wanneer zich een onderwerp voordoet
<i>'Sport en bewegen' moet voor iedere inwoner toegankelijk zijn, vooral voor mensen met een minimum inkomen en speciale doelgroepen</i>	Mensen met een inkomen van 120% van het minimum kunnen een bijdrage ontvangen van € 250,- voor kinderen en € 150,- voor volwassenen. Sporten in de openbare ruimte.	Buurtsportcoach, SportRaad, Welzijnsorganisaties, Sportverenigingen, Uitkijkpost	Doorlopend
<i>Wij hebben een verantwoordelijkheid voor de veiligheid, toegankelijkheid en kwaliteit van de openbare ruimte voor sport en bewegen.</i>	Hierover wordt overleg gevoerd met medewerkers van de afdeling VROM.	Collega's afdeling VROM	Regelmatig en wanneer zich een onderwerp voordoet

2. Inleiding

In juni 2013 is de startnotitie Sport en Bewegen in Heiloo door de raad vastgesteld. In deze nota staan de gemeentelijke visie op sport en bewegen in Heiloo en een aantal kaders beschreven. Het heeft drie jaar geduurd voordat er met de voorliggende uitvoeringsnota een vervolg aan is gegeven. Reden voor de duur van deze periode is dat voorrang is gegeven aan een bezuinigingsoperatie en aan de in juni 2015 vastgestelde nota 'Kaders Kernactiviteiten'.

In de voorliggende nota wordt beschreven op welke manier wij uitvoering willen geven aan de in de startnotitie gestelde kaders. Een concept van deze nota is besproken met de buurtsportcoach en het bestuur van de SportRaad, als vertegenwoordiger van (een deel van) de sportverenigingen.

3. Visie

In de toekomstvisie staat: *“Sportvoorzieningen dragen bij aan cohesie in de samenleving en een gezonde leefstijl voor jong en oud.”*

De visie uit de startnotitie Sport en Bewegen sluit daarop aan en is nog steeds actueel: *“Het gemeentelijke sport- en beweegbeleid is erop gericht sport en bewegen in te zetten als middel om doelen te bereiken op het gebied van gezondheid, sociale participatie en leefbaarheid. Vanuit deze legitimatie geeft de gemeente invulling aan sportstimulering, sportaanbod, sportvoorzieningen en subsidiering van sport.”*

De Kadernota Kernactiviteiten vult daarop aan: *“Activiteiten op het gebied van sport en kunst en cultuur zijn kernactiviteiten, maar zijn vooral gebaseerd op eigen initiatief.”*

4. Trends

In de startnotitie is een aantal trends genoemd:

1. **Maatschappelijke partners:** steeds meer organisaties zien de meerwaarde van sport en bewegen: onderwijs, kinderopvang, werkgevers, zorgverzekeraars en woning-/buurtverenigingen.
2. **Veranderende dynamiek:** er wordt meer ongeorganiseerd gesport, de doelgroepen veranderen: minder jongeren en meer (actieve) ouderen. Groepsafspraken worden gemakkelijk via social media gemaakt (samen wandelen of fietsen), via internet bieden sportclubs activiteiten aan.
3. **Veranderende sporter:** sporters zijn consumenten voor wie kwaliteit en flexibiliteit belangrijk zijn. Vooral jongeren en ouderen sporten, afstand is geen groot probleem meer. De middengroep sport nog (te) weinig, dat zijn voornamelijk de ouders van (jonge) kinderen.
4. **Veranderende sportclubs:** ledenaantallen lopen terug, er zijn minder vrijwilligers en minder betrokken leden. Clubs laten meer maatschappelijke betrokkenheid zien en stellen zich steeds opener op naar de buitenwereld.

5. **Veranderende ruimte voor sport en bewegen:** multifunctioneel gebruik van accommodaties kan besparingen opleveren voor sportverenigingen.
6. **Veranderende rol overheid:** bezuinigingen, kerntakendiscussies, fusies en andere factoren zorgen ervoor dat de lokale overheid keuzes moet maken over de inzet op sport en bewegen.

5. Kaders startnotitie Sport en Bewegen

In dit hoofdstuk worden de kaders uit de startnotitie Sport en Bewegen weergegeven. Deze kaders geven antwoord op de vraag wat de gemeente met sport wil bereiken. Per kader wordt (in willekeurige volgorde) beschreven op welke manier wij daar uitvoering aan geven.

4.1 Gemeentelijke rol

Kader 1: *Wij verbinden organisaties, stimuleren onderlinge samenwerking en zijn een waardevolle gesprekspartner voor deze organisaties.*

Buurtsportcoach

Sinds september 2014 heeft de gemeente Heiloo een buurtsportcoach in dienst¹ voor het organiseren en uitvoeren van sportstimuleringsprojecten.² Zij is het eerste aanspreekpunt voor sport en bewegen in Heiloo. De buurtsportcoach heeft de opdracht om - in de setting buurt, onderwijs, zorg, welzijn en sport - het sporten en bewegen van jeugd/jongeren, ouderen en kwetsbaren te stimuleren. Als makelaar verbindt zij vraag en aanbod. Daarnaast draagt zij bij aan de ontwikkeling van passend sport- en beweegaanbod voor deze doelgroepen. De Gemeente Heiloo is via de buurtsportcoach aangesloten bij het regionaal samenwerkingsverband aangepast sporten.

Overleggen SportRaad

De gemeente voert regelmatig overleg met de SportRaad, die de belangen behartigt van haar leden (19 sportverenigingen in Heiloo) en die de gemeente gevraagd en ongevraagd adviseert over sportgerelateerde onderwerpen. Ook schuift de gemeente op verzoek bij de ledenvergadering van de SportRaad aan. De in 2011 op eigen initiatief opgerichte SportRaad stelt zich tot doel sporten en bewegen door zoveel mogelijk inwoners van Heiloo te bevorderen. De SportRaad organiseert en initieert activiteiten, zoals het jaarlijkse Sportgala, Sportdebatten, het Sportcafé en kennisbevordering van haar leden.

Overleggen buitensportverenigingen

De gemeente voert regelmatig inhoudelijk overleg met een aantal buitensportverenigingen over beheer en onderhoud van de sportvelden (zie verder paragraaf 5.4).

¹ Het werkgeverschap van de buurtsportcoach is ondergebracht bij Alkmaar Sport.

² Het ministerie van VWS draagt bij aan de betaling van de buurtsportcoach. Een einde van de Rijksregeling buurtsportcoaches is op dit moment niet in beeld.

5.2 Sportstimulering

Kader 2: *Jeugd/jongeren, ouderen en speciale doelgroepen (o.a. G-sport) zijn voor ons prioritaire doelgroepen als het gaat om sportstimulering. Sport en bewegen dient voor iedereen toegankelijk te zijn, maar de keuze om wel of niet aan sport/beweging te doen is een individuele keuze.*

Buurtsportcoach

De buurtsportcoach richt zich bij haar werkzaamheden op de sport- en beweegstimulering van in het bijzonder jeugd/jongeren, ouderen en kwetsbaren. Voorbeelden van projecten die speciaal voor deze doelgroepen georganiseerd worden, zijn SportHero, Fit&Vitaal, Sport@School en HeilooOlympics. Gemeente Heiloo is via de buurtsportcoach aangesloten bij het regionaal samenwerkingsverband aangepast sporten.

Website sportinheiloo.nl

Inwoners kunnen zich via de website sportinheiloo.nl aanmelden om verschillende sporten uit te proberen om zo te ervaren welke sport bij hem of haar past. Deze site is nog in ontwikkeling en helemaal afhankelijk van de input van de maatschappelijke organisaties, die hun sportactiviteiten er zelf op moeten plaatsen.

Appeltje Eitje - Gezond voorbeeld Heiloo

Het gemeentelijke programma 'Appeltje Eitje - Gezond voorbeeld Heiloo' geeft belangrijke impulsen aan gezond leven, waarbij bewegen een belangrijke factor is. Diverse sport- en beweegaanbieders hebben zich als Appeltje Eitje-partner aangesloten.

Inrichting openbare ruimte

In het kader van de ruimtelijke ordening werkt de gemeente aan recreatieve wandel-, fiets- en e-bikeroutes en ruiterspaden. Vanuit de regio wordt op basis van een toeristisch actieplan geïnvesteerd in wandelnetwerken zoals het Wandelnetwerk Bergen-Alkmaar-Heiloo en het Wandelnetwerk Noord- en Midden-Kennemerland.

Regeling voor minima

In principe wordt sporten betaald door de sporter zelf. Om sport en bewegen voor iedere inwoner toegankelijk te maken en te houden beschikt de gemeente over een minimaregeling voor inwoners met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm. Zij komen in aanmerking voor een jaarlijkse bijdrage van maximaal € 250,- voor kinderen en € 150,- voor volwassenen. Inwoners die een uitkering van de gemeente ontvangen worden actief op deze regeling gewezen. Inwoners die een dergelijke bijdrage hebben ontvangen, ontvangen het volgende jaar automatisch een aanvraagformulier.

Informatie hierover staat op de gemeentelijke website. Sportorganisaties kunnen hun leden wijzen op deze minimaregeling. Vrijwilligers van Stichting Vluchtelingenwerk, medewerkers van Stichting Welzijn Heiloo en het Sociaal Team van de gemeente kunnen helpen met het invullen van het aanvraagformulier.

Sportstrippenkaart

De gemeente onderzoekt, in samenwerking met de buurtsportcoach en de SportRaad, de mogelijkheid om nieuwe inwoners te wijzen op het aanbod van sportverenigingen door een 'sportstrippenkaart' toe te voegen aan het gemeentelijk welkomstpakket. Met deze strippenkaart kunnen zij een keer gratis sporten bij de verschillende sportverenigingen.

5.3 Sportaanbod

Kader 3: *Wij zien een rol weggelegd voor maatschappelijke organisaties/partners als het gaat om het organiseren en uitvoeren van sport- en beweegaanbod. Dit is in de basis geen gemeentelijke taak.*

Buurtsportcoach

De buurtsportcoach geeft uitvoering aan de verbindende rol, door vraag en aanbod van sportactiviteiten beter op elkaar te laten aansluiten.

5.4 Sportvoorzieningen

Kader 4: *Sportvoorzieningen met een te lage bezettingsgraad, hoge kosten en weinig/geen perspectief hebben geen toekomst. Daarom stimuleren wij multifunctioneel gebruik, streven we naar privatisering van beheer, eigendom en onderhoud van sportvoorzieningen. Tot die tijd zijn wij terughoudend met grote investeringen in nieuwe technieken en/of voorzieningen.*

'Open club'

In 2015 is door een stagiair van de SportRaad een onderzoek gedaan naar de bezettingsgraad van de gemeentelijke sporthal Het Vennewater. Daaruit bleek dat op bepaalde momenten in de week de sporthal zeer weinig worden gebruikt. Dat zou anders kunnen: voorzieningen kunnen door meerdere doelgroepen of voor andere activiteiten en op andere tijdstippen worden gebruikt. Denk aan nordic walking op het voetbalveld, jeu de boules bij de tennisvereniging en sport in de buurt op het schoolplein. De gemeente wil onderlinge contacten tussen organisaties stimuleren. De 'open club' lijkt daarvoor een bruikbaar concept.

Een 'open club' kenmerkt zich door een open houding van bestuur en leden van een sportvereniging, biedt een ontmoetingsplek voor de eigen leden, andere regelmatige bezoekers en buurtbewoners en nodigt uit om te sporten en bij de vereniging betrokken te raken en te blijven.

Een 'open club' voert actief en continu beleid op de ontwikkeling, kwaliteit en opleiding van sporttechnisch, arbitrerend en bestuurlijk kader. Ook streeft zij naar een betere bezettingsgraad van sportaccommodaties. Dit alles leidt tot ledenbinding, -behoud en/of -groei, meer 'reuring' op de club en continuïteit van het bestaansrecht.

In de komende tijd wordt met de SportRaad verder gepraat over de 'open club'. Dit project sluit aan op de visie van de gemeente op 'samenspel' en verbinden.

In de notitie Veranderopgave maatschappelijk vastgoed³ staat dat op termijn de mogelijkheden worden onderzocht om het aantal binnensportaccommodaties te verminderen en sport in sporthal Het Vennewater te concentreren. Ook dit kan leiden tot een hogere bezetting van de sporthal.

Sporthal en gymzalen⁴

In 2015 is de onbemande verhuur van sportcentrum Het Vennewater en de drie gymzalen van start gegaan. Om dat mogelijk te maken is geregeld dat de sporthal regelmatig wordt schoongemaakt door een schoonmaakbedrijf. De verhuuradministratie en klachtenafhandeling is overgedragen aan SRO Kennemerland, die het eerste aanspreekpunt voor de huurders en de SportRaad is.

Over het gebruik van de sporthal en onderhoud en beheer van de binnensportaccommodaties voert de gemeente regelmatig overleg met de commissie Gemeentelijke Binnen Sport Accommodaties (GBSA) van de SportRaad. De input van de GBSA wordt meegenomen bij de planning van het onderhoud. Klachten worden afgehandeld door SRO Kennemerland.

Met de GBSA is in mei 2016 gesproken over de mogelijkheid om sponsorborden in Sportcentrum Het Vennewater op te hangen. Het college heeft ingestemd met dit verzoek van de GBSA. Sponsoring biedt de verenigingen de mogelijkheid om extra inkomsten te genereren.⁵

In 2016 wordt de houten sporthalvloer geheel opgeknapt en van een nieuwe belijning voorzien.

Zwembad Het Baafje

De exploitatie van zwembad Het Baafje is sinds 2015 in handen van Sportservice Langedijk, die daarvoor een vergoeding ontvangt. Klein onderhoud wordt door de beheerder van het zwembad zelf uitgevoerd, groot onderhoud maakt onderdeel uit van het gemeentelijk meerjarenonderhoudsplan (MJOP).

Sportvelden

Sinds eind 2014 worden, met tussenpozen, gesprekken gevoerd tussen de gemeente en de buitensportverenigingen over een mogelijke overdracht van beheer, onderhoud en exploitatie van de buitensportaccommodaties. In voorbereiding hierop zijn de exploitatiekosten van

³ Deze notitie wordt u gelijktijdig aangeboden met deze nota.

⁴ Ter informatie: De demografische ontwikkeling heeft invloed op het gebruik van binnensportaccommodaties. Met name de jeugd maakt gebruik van de sporthallen/sportzalen en gymzalen. Minder jeugd betekent dat scholen minder gebruik zullen maken van gymzalen. De binnensportaccommodaties worden met name tot een leeftijd van 35 jaar (in verenigingsverband) gebruikt. Na deze leeftijd neemt het gebruik fors af en maakt men voor sport- en beweegdeelname meer gebruik van de openbare ruimte of fitnesscentra.

⁵ In ruil voor deze mogelijkheid tot extra inkomsten wordt (het onderhoud van) de geluidsinstallatie in de sporthal overgenomen door de gebruikers van de sporthal die het sponsorgeld ontvangen.

gemeentelijke accommodaties inzichtelijk gemaakt en in relatie gebracht met het belang van de activiteiten die per accommodatie worden ontplooid.

Doel van de besprekingen is om gezamenlijk te onderzoeken in hoeverre beheer en onderhoud van de buitensportaccommodaties in de toekomst efficiënter georganiseerd kunnen worden. U wordt over dit onderwerp apart geadviseerd.

6. Middelen

Kader 5: *Wij streven naar subsidiëring van sportverenigingen voor hetgeen zij doen en niet simpelweg omdat ze er zijn (van input naar output). Daarbij worden indirecte subsidies bij sportvoorzieningen afgebouwd en mogelijk ten gunste gebracht van directe subsidies voor sportstimulering.*

Verminderen indirecte subsidies

De indirecte subsidies zijn in beeld gebracht. Met de buitensportverenigingen wordt gesproken over de overdracht van het onderhoud, beheer en de exploitatie van de sportvelden. U wordt over dit onderwerp apart geïnformeerd.

Financiën

Door de bezuinigingsoperatie 2014-2016 zijn subsidies voor sportverenigingen niet meer toegekend, behalve subsidies voor kwetsbare doelgroepen en de huur van het zwembad voor De Spetters in Bergen is in 2016 gehonoreerd. In de sportvelden, de sporthal en het zwembad wordt in 2016 € 620.000,-⁶ geïnvesteerd.

Personele inzet gemeente

Voor beheer en onderhoud van sportaccommodaties is 0,9 fte beschikbaar, dat is ± 24 uur per week. Voor sportbeleid is 0,3 fte beschikbaar, dat is ± 7,5 uur per week.

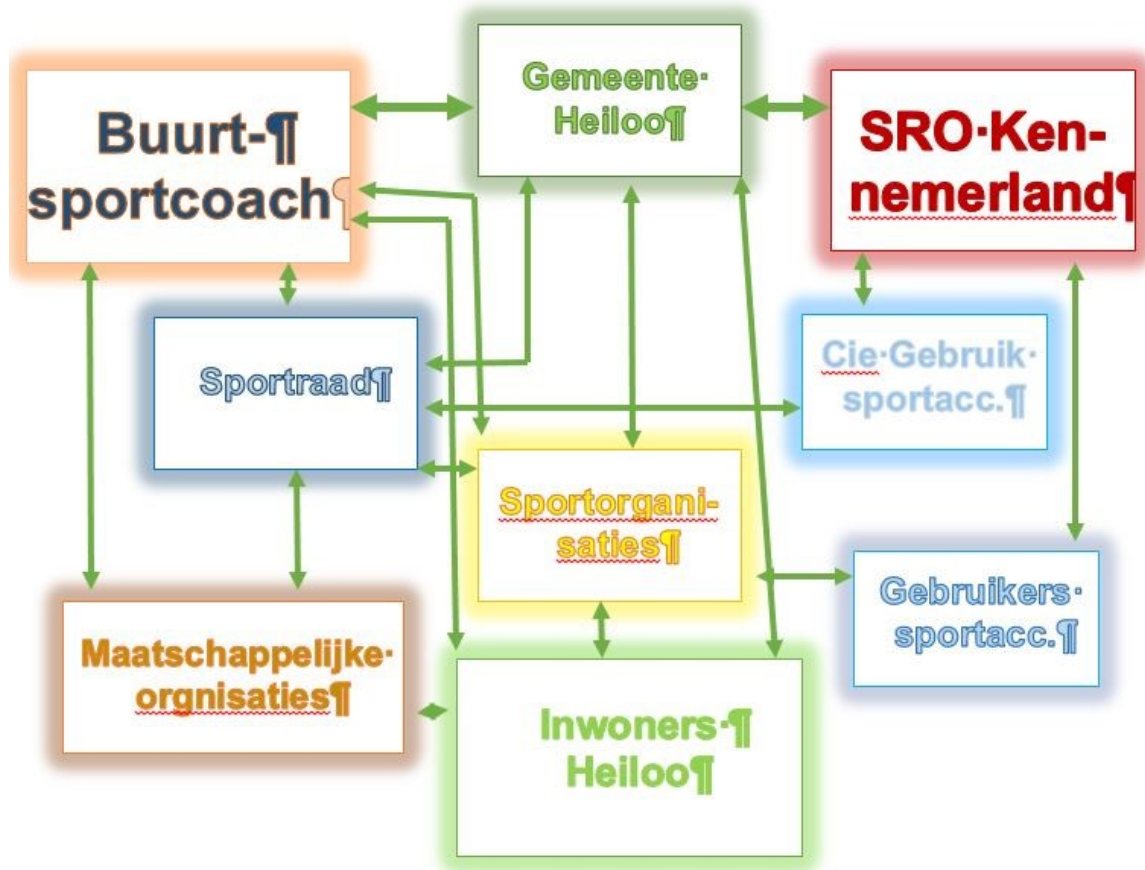
7. Geraadpleegde nota's

- Buurtsportcoach Heiloo aan de slag, 2014/2015
- Startnotitie Sport en Bewegen, 2013
- Uitwerkingsnota Buitensportaccommodaties 2016-2020
- Kaandorp, S., Advies bezettingsgraad sporthallen, SportRaad, 2015
- Annet Tiessen-Raaphorst (red.), SCP Rapportage sport 2014, januari 2015
- NOC/NCF, In elke buurt een open club,

⁶ € 987.000 (lasten) - € 367.000,- (baten) = € 620.000

8. Bijlagen

8.1 Bijlage 1 Overzicht organisaties in onderlinge samenhang

8.2 Bijlage 2 Commentaar SportRaad op de voorliggende uitvoeringsnota

“De SportRaad constateert dat ook in deze uitvoeringsnota sprake is van een paradox. Enerzijds wordt benadrukt, dat sport en bewegen van belang is omdat het andere beleidsdoelen van de gemeente (sociale cohesie, gezonde levensstijl en leefbaarheid) ondersteunt. Anderzijds is echter sprake van een gemeente, die zich op afstand lijkt te plaatsen en in uitvoerende zin feitelijk vooral betrokken is in de persoon van de buurtsportcoach.” Volgens de SportRaad lijken vooral de bezuinigingen het uitgangspunt te zijn.

De SportRaad adviseert een tweede buurtsportcoach in dienst te nemen. Daarmee laat de gemeente zien dat zij sport en bewegen daadwerkelijk wil stimuleren.

Over de vraag van de SportRaad: “Krijgen de verenigingen in hun grotere zelfstandigheid en zelfredzaamheid ook meer ruimte om eigen (paracommerciële) activiteiten te ontwikkelen, eventueel ook zonder raadpleging en toestemming van de gemeente vooraf?” wordt intern overlegd bij de gemeente.